INB4316 การขับเคลื่อนธุรกิจระหว่างประเทศในยุคการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลใหม่

บทที่1: บทนำสู่การขับเคลื่อนธุรกิจระหว่างประเทศในยุคดิจิทัลใหม่

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- เข้าใจความแตกต่างระหว่าง Digitization, Digitalization และ Digital Transformation
- วิเคราะห์บริบทของ "โลกาภิวัตน์ยุค 4.0" (Globalization 4.0) ที่มีต่อการค้าโลก
- เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างธุรกิจแบบ Brick-and-Mortar และ Born Global
- ตระหนักถึงความสำคัญของ Disruptive Innovation ในตลาดสากล
- ถอดบทเรียนจากกรณีศึกษาของ Apple ในการเปลี่ยนผ่านธุรกิจ

เนื้อหา

1. **การปรับฐานคิด:** เทียบ 3 ระดับดิจิทัล
2. **บริบทโลกใหม่:** โลกาภิวัตน์ยุค 4.0
3. **นิยามและขอบเขต:** ธุรกิจระหว่างประเทศยุคใหม่

1. **วิวัฒนาการธุรกิจ:** Brick-and-Mortar vs. Born Global
2. **นวัตกรรมพลิกโลก:** Disruptive Innovation
3. **กรณีศึกษา:** Apple กับการเปลี่ยนผ่านสู่ Digital Services

ส่วนที่ 1: การปรับฐานคิดทางดิจิทัล

การทำความเข้าใจคำศัพท์พื้นฐานทางเทคโนโลยีที่มักถูกใช้สับสน และความสำคัญต่อกลยุทธ์ข้ามชาติ

1. Digitization คืออะไร?

นิยาม: การแปลงข้อมูลจากรูปแบบแอนะล็อก (Analog) ให้เป็นรูปแบบดิจิทัล (Digital)

"เป็นเพียงการเปลี่ยนรูปแบบของข้อมูล ไม่ใช่การเปลี่ยนกระบวนการทำงาน"

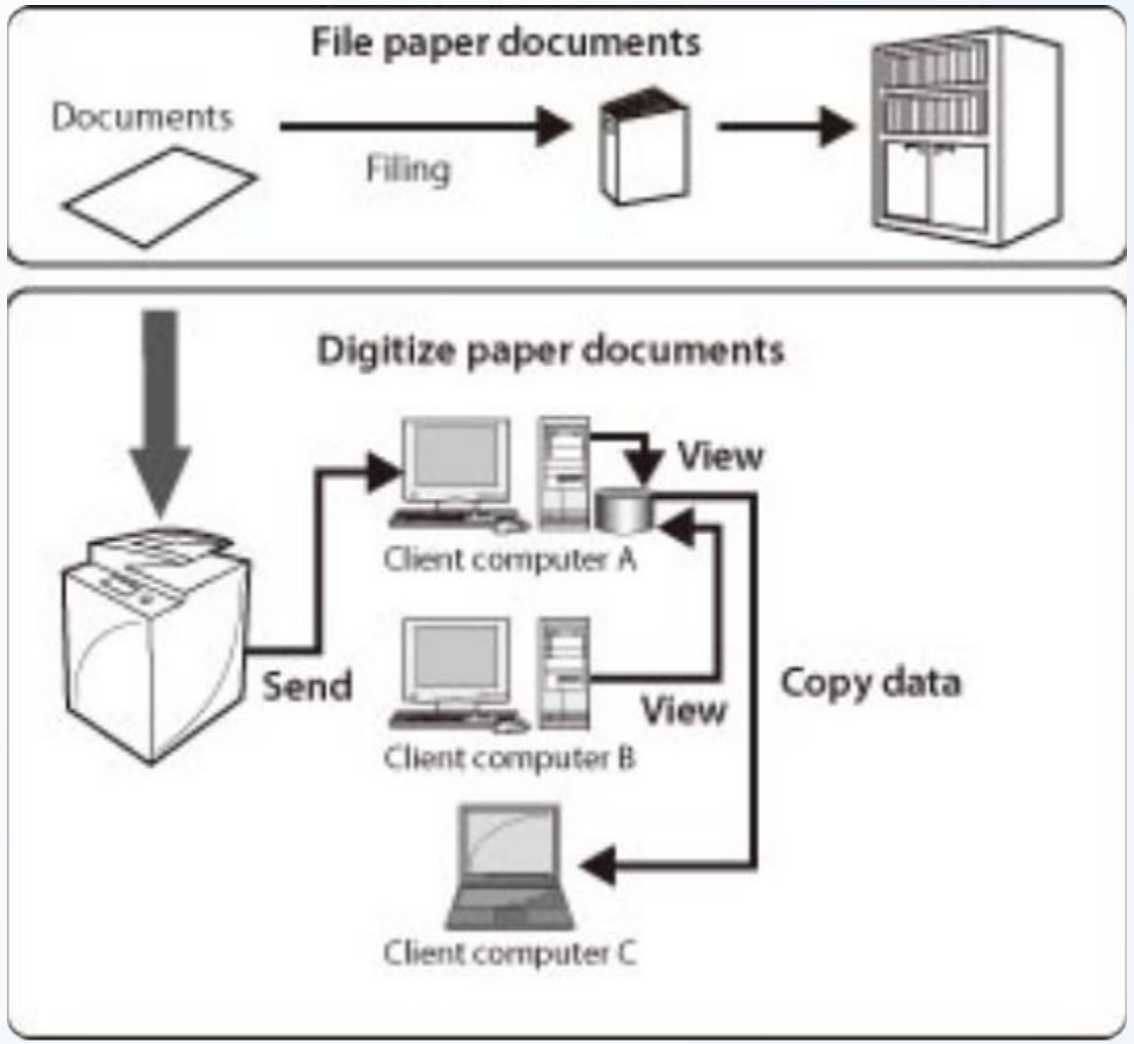
จุดประสงค์: เพื่อให้คอมพิวเตอร์อ่านและประมวลผลได้

ผลลัพธ์: ข้อมูลอยู่ในรูป Binary (0 และ 1)

ตัวอย่างของ Digitization

- สแกนใบแจ้งหนี้ (Invoice) เป็นไฟล์ PDF
- แปลงเพลงจากเทปคาสเซ็ตเป็นไฟล์ MP3
- คีย์ข้อมูลลูกค้าจากสมุดลงใน Excel

ผลกระทบ: ลดพื้นที่จัดเก็บและส่งข้อมูลข้ามประเทศได้เร็วขึ้น

2. Digitalization คืออะไร?

- **นิยาม:** การนำข้อมูลดิจิทัลมาปรับปรุง "กระบวนการทำงาน" (Process)
- **จุดประสงค์:** เพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุน
- **ผลลัพธ์:** เปลี่ยนวิธีการทำงานร่วมกันข้ามแผนก/ประเทศ

💡ข้อสังเกตสำคัญ

โมเดลธุรกิจ (Business Model) ยังคงเดิม แต่กระบวนการทำงานดีขึ้นและรวดเร็วขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ตัวอย่างของ Digitalization

Enterprise Resource Planning

ระบบ ERP

เชื่อมโยงข้อมูลสต๊อกสินค้าระหว่างสาขาในไทยและญี่ปุ่นแบบ Real-time

?

e-Signature

อนุมัติเอกสารข้ามประเทศได้ทันที ไม่ต้องรอไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

?

Customer Relationship Management

CRM Automation

ใช้ระบบติดตามพฤติกรรมลูกค้าทั่วโลกแบบอัตโนมัติเพื่อการตลาดที่แม่นยำ

?

3. Digital Transformation คืออะไร?

นิยาม: การพลิกโฉมองค์กรอย่างสิ้นเชิง (Business Model, วัฒนธรรม, ประสบการณ์ลูกค้า)

ไม่ใช่แค่เรื่องเทคโนโลยี แต่เป็นเรื่องของ "วิสัยทัศน์และการปรับตัวของคน"

- สร้างคุณค่าใหม่ (New Value Proposition)
- เกิดวิธีการหารายได้รูปแบบใหม่
- เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรสู่ Digital-First

ตัวอย่าง Digital Transformation

Customer Experience

ธุรกิจร้านอาหาร

ธุรกิจโรงหนัง

สรุปความแตกต่างของทั้ง 3 ระดับ

ระดับ (Level)	สิ่งที่เปลี่ยน (Focus)	ผลลัพธ์หลัก (Result)
Digitization	ข้อมูล (Information)	เปลี่ยน Analog เป็น Digital
Digitalization	กระบวนการ (Process)	เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
Transformation	โมเดลธุรกิจ (Business)	สร้างคุณค่าและธุรกิจใหม่

"องค์กรระดับโลกต้องก้าวให้ถึงระดับ Digital Transformation เพื่อความอยู่รอด"

บริบทโลกใหม่ โลกาภิวัตน์ยุค 4.0

Globalization 4.0: การเชื่อมโยงที่ไร้พรมแดนทางกายภาพ

วิวัฒนาการของโลกาภิวัตน์ (อดีต - ปัจจุบัน)

1.0	2.0	3.0	4.0
ก่อนสงครามโลก	1945 - 2000	2000 - ปัจจุบัน	**ยุคปัจจุบัน**
รัฐและจักรวรรดิ	**บริษัทข้ามชาติ (MNCs)**	**ปัจเจกบุคคล**	ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี
ค้าเครื่องเทศ, ล่าอาณานิคม	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	อินเทอร์เน็ต (โลกแบนลง)	**Data & Knowledge**

แล้ว Globalization 4.0 คืออะไร?

- ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง (Frontier Tech)
- เน้นการเคลื่อนย้าย **"ข้อมูลและความรู้"**
- ภูมิรัฐศาสตร์ดิจิทัลสำคัญกว่าพรมแดนกายภาพ

หัวใจสำคัญเปลี่ยนจากการเคลื่อนย้ายสินค้า (Physical Goods) มาเป็นกระแสข้อมูล (Data Flows)

ปัจจัยขับเคลื่อน Globalization 4.0

AI (Artificial Intelligence)

Cloud Computing

Big Data

5G & IoT

Blockchain & Fintech

ผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ

01

Reshoring Trend

ค่าแรงถูกสำคัญน้อยลง เพราะใช้หุ่นยนต์และ AI ทดแทนได้ในประเทศแม่

02

Micro-Multinationals

ธุรกิจขนาดเล็กก็ค้าขายระดับโลกได้ผ่าน Global Platforms

"Digital Services" กลายเป็นสินค้าส่งออกหลักแทนที่ทรัพยากรธรรมชาติ

นิยามและขอบเขตของธุรกิจระหว่างประเทศ

Traditional vs. Modern International Business

นิยามใหม่ของ IB ในยุคดิจิทัล

นิยามดั้งเดิม (Traditional)

เน้นการนำเข้า-ส่งออก (Import/Export) และการลงทุนโดยตรง (FDI) เช่น การตั้งโรงงานและสาขาในต่างประเทศ

นิยามใหม่ (Modern Digital IB)

การทำธุรกรรมข้ามพรมแดนผ่านระบบดิจิทัล **โดยอาจไม่มีสินค้าที่มีตัวตน** หรือไม่ต้องตั้งสาขาในต่างประเทศ

"เน้นการสร้าง Global Value Networks ผ่านคลาวด์และแพลตฟอร์ม"

ขอบเขตที่เปลี่ยนไปในยุคดิจิทัล

Cross-border E-commerce

ส่งสินค้าตรงถึงมือผู้บริโภครายย่อยทั่วโลกผ่านแพลตฟอร์ม

Digital Services (SaaS)

บริการซอฟต์แวร์ คลาวด์ และสตรีมมิ่งแบบสมัครสมาชิกทั่วโลก

Data Brokerage

การแลกเปลี่ยนข้อมูลข้ามชาติเพื่อการวิเคราะห์และโฆษณา

สินทรัพย์ของบริษัทข้ามชาติที่เปลี่ยนไป

อดีต (Physical Assets)

- จำนวนโรงงานและที่ดิน
- จำนวนพนักงานหน้างาน
- กองรถขนส่งและสต๊อกสินค้า

ปัจจุบัน (Intangible Assets)

- จำนวนผู้ใช้งาน (User Base)
- อัลกอริทึมและซอฟต์แวร์
- **Data is the new oil**

Brick-and-Mortar vs. Born Global

ความร่วมลงทุนในการขยายธุรกิจสู่ตลาดโลก

ธุรกิจ Brick-and-Mortar คืออะไร?

นิยาม: ธุรกิจที่มีหน้าร้าน อาคาร หรือสถานที่ทำการจริงให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการ

ตัวอย่าง: ร้านอาหารแฟรนไชส์, ห้างสรรพสินค้า, ธนาคารแบบดั้งเดิม

⚠การขยายไปต่างประเทศต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก (Capex)

ข้อจำกัดในตลาดโลก

Time-consuming

ต้องใช้เวลานานในการหาพื้นที่ ก่อสร้าง และศึกษาพฤติกรรมท้องถิ่น

High Fixed Costs

ค่าเช่าที่และค่าดูแลรักษาอาคารที่เป็นภาระหนักในช่วงเริ่มต้น

Inflexibility

ขยายตัวและปรับตัวยากในสภาวะวิกฤต (เช่น Pandemic หรือเศรษฐกิจชะลอตัว)

ธุรกิจดิจิทัลข้ามชาติ (Born Global)

- **นิยาม:** บริษัทที่มุ่งเป้าหมายระดับโลกตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้ง
- **แนวคิด:** มองโลกทั้งใบเป็น **"Single Market"** ตั้งแต่วันแรก
- **ความต่าง:** ไม่ต้องรอให้สำเร็จในประเทศแม่ก่อนขยายออกไป

Scalability

สามารถขยายฐานผู้ใช้จาก 1 ล้าน เป็น 100 ล้านคนได้รวดเร็วผ่านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล

ลักษณะสำคัญของ Born Global Firms

- พึ่งพาอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางหลัก
- สินค้าเป็นนวัตกรรมหรือ Niche Market
- ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และเครือข่ายระดับสากล
- มีความคล่องตัว (Agility) สูงมาก

สรุปเปรียบเทียบธุรกิจสองรูปแบบ

หัวข้อ	Brick-and-Mortar	Born Global
เส้นทางการเติบโต	ค่อยเป็นค่อยไป (Incremental)	ก้าวกระโดด (Leapfrog)
ต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost)	สูง (ต้องเปิดสาขาใหม่)	ต่ำมาก (เพิ่มแค่ทรัพยากรคลาวด์)
พรมแดนทางธุรกิจ	จำกัดตามพื้นที่ตั้งอาคาร	ไร้พรมแดนตั้งแต่เริ่ม

นวัตกรรมเปลี่ยนเกม

(Disruptive Innovation)

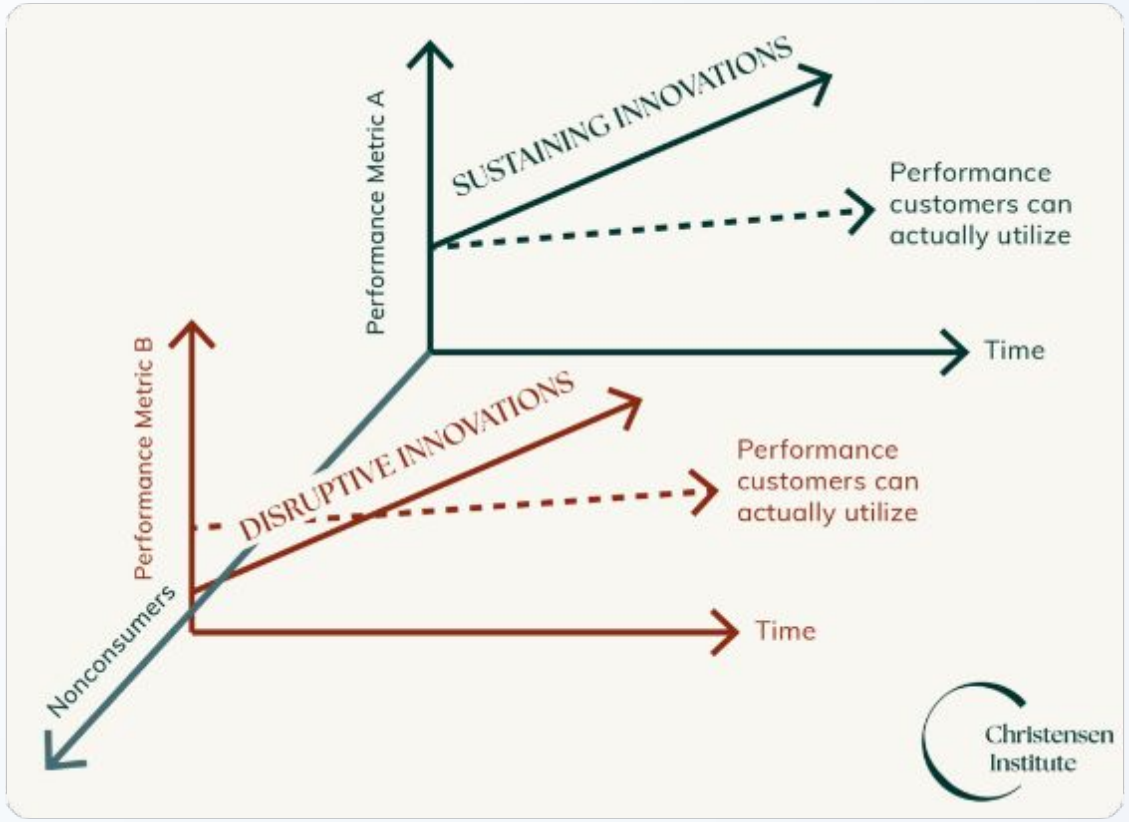
How small players topple industry giants

นวัตกรรมเปลี่ยนเกมคืออะไร?

แนวคิดโดย **Clayton Christensen**

นวัตกรรมที่เริ่มเจาะตลาดระดับล่าง (Low-end) หรือสร้างตลาดใหม่ (New-market) ด้วยสินค้าที่ใช้ง่ายและราคาถูก

> "เมื่อเทคโนโลยีพัฒนาจนดีขึ้น จะเข้ามาแทนที่ (Disrupt) ผู้นำตลาดเดิมในที่สุด"

วัฏจักรของการ Disrupt ในตลาดโลก

1

ยักษ์ใหญ่ (Incumbent) มุ่งพัฒนาสินค้าให้แพงและซับซ้อนเพื่อลูกค้ากระเป๋าหนัก

2

สตาร์ทอัพสร้างสินค้า "ราคาถูกและง่าย" มาตอบโจทย์ลูกค้าที่ถูกมองข้าม

3

สตาร์ทอัพพัฒนาคุณภาพอย่างรวดเร็วจนแย่งลูกค้าทั้งหมดไปในที่สุด

ตัวอย่างอุตสาหกรรมที่ถูก Disrupt

การถ่ายภาพ

Digital Camera Disrupt Kodak

Smartphone Disrupt Digital Camera

ความบันเทิง

Netflix Disrupt Blockbuster และเคเบิลทีวีแบบเดิม

การขนส่ง

Uber/Grab Disrupt แท็กซี่แบบดั้งเดิมทั่วโลก

ทำไมธุรกิจข้ามชาติต้องสนใจ?

Viral

Speed of Spread

ในยุคดิจิทัล นวัตกรรมสามารถแพร่กระจายไปทั่วโลกได้ในพริบตา ภัยคุกคามมักมาจาก **"ผู้เล่นหน้าใหม่ข้ามอุตสาหกรรม"** ไม่ใช่คู่แข่งเดิม

Case Study

Apple Inc.

การเปลี่ยนผ่านจาก Hardware สู่ Digital Services

Apple ในยุคทองของฮาร์ดแวร์

- ยุค 2000s-2010s: iPod, iPhone, iPad, Mac
- กลยุทธ์: สินค้าสวย ใช้ง่าย และราคาพรีเมียม
- เน้นสร้างฐานแฟนคลับ (Brand Loyalty)

รายได้หลักมาจากการขายอุปกรณ์แบบครั้งเดียว (One-time Sale)

"Innovation was tied to the physical product."

Apple Form Factor Evolution
1976 through 2009

This is a visual form factor representation of most all of Apple's products. This image documents the ever changing form factor and industrial design of Apple's products, not every single model number or slight change made to a previous model. - **Enjoy**

Displays

Networking

Mice

Keyboard Evolution

จุดเปลี่ยนและสัญญาณเตือน

Market Saturation

ตลาดสมาร์ทโฟนอิ่มตัว คนเปลี่ยนเครื่องช้าลง (จาก 1-2 ปี เป็น 3-4 ปี)

Chinese Competition

คู่แข่งอย่าง Xiaomi, Oppo, Vivo,... ให้สเปคใกล้เคียงในราคาที่ถูกกว่ามาก

"Apple ตระหนักว่าการพึ่งพา iPhone เพียงอย่างเดียวมีความเสี่ยงสูงเกินไป"

กลยุทธ์: Apple Ecosystem & Services

ขยายสู่ "การบริการทางดิจิทัลข้ามพรมแดน"

- App Store
- iCloud & Apple Music
- Apple Pay
- Apple TV+ & Arcade

Q&A

Assignment:
"ให้เลือกคลิปสั้น (TikTok/Reels/Shorts) หรือ Meme จากต่างประเทศมา 1 คอนเทนต์ที่มียอดวิวถล่มทลายและดังมาถึงประเทศไทย"

สิ่งที่ต้องตอบ :

1. แปะลิงก์หรือรูปภาพคอนเทนต์นั้น
2. วิเคราะห์ง่าย ๆ: ทำไมคนดู ถึงเข้าใจและชอบคอนเทนต์นี้? (เช่น เพราะใช้ท่าเต้น, เพราะใช้เพลงฮิต, เพราะเป็นตลกท่าทางที่ไม่ต้องใช้ภาษา)

• CHECK •

• SCAN HERE •

• SCAN HERE •

• SCAN HERE •